

[Waldorff]

forslaget. Det skyldes jo den her klokkerene aftale, man lavede i sin tid.

Vi er for så vidt enige i den bestræbelse, der er i lovforslaget, på, at man skal have en noget større åbenhed omkring de dispositioner, som det statslige olieselskab foretager, større åbenhed end den socialdemokratiske regering af sig selv er tilbøjelig til at benytte i den slags sager. Vores centrale kritik gik ikke på, at man indgik en olieaftale, som der måske var knyttet betingelser til, men på, at man ikke med det samme sagde: ja, sådan er betingelserne altså – vil vi tage dem, eller vil vi ikke tage dem? Og så kan man diskutere det politisk.

Jeg mener sådan set, at det er et frem­skridt, at man slår fast, at man har de her årlige debatter, hvor man også diskuterer, hvor stor en statslig oliehandel der skal være, og at man har en praksis med information til energipolitisk udvalg. Tavshedspligt er ikke noget, vi bryder os specielt meget om, men det er formentlig uundgåeligt i den slags sager. Så kan man jo se, om man bliver nødt til at lade sig presse til at bryde den i særlige situationer.

Ellers vil jeg godt sige, at det her handler om andet end åbenhed, og jeg synes, at det blev meget nedtonet i fru Lone Dybkjærs indlæg her, at det var nogle andre toner, der blev spillet på i forbindelse med den kontrakt. Det handler om den helt specielle danske angst for, at staten blander sig i for­ret­ningsvirksomhed. Vi er – tror jeg nok – det land i Europa, der har mindst statslig pro­duk­tionsvirksomhed og egentlig erhvervs­virksomhed og -drift. Det er en diskussion, som ikke ville opstå ret mange andre steder, nemlig om det nu er så fantastisk farligt, at staten køber 1 mill. tdr. olie, eller om det ikke er farligt.

Det var meget tydeligt dengang i de radi­kales holdning, at det var noget, man skulle være utrolig forsigtig med. Det hænger sik­kert sammen med, at de radikale har en god portion husmænd bag sig og hele det danske småborgerskab og den lille industri og sådan noget, som man er forfærdelig bange for at træde over tærerne. Det betyder lige præcis det, som hr. Enggaard var inde på, nemlig at sådanne statslige foretagender lynhurtigt bliver politisk kastebold i sådan en diskussion. Der bliver ofret til en helt utrolig provin­si­alisme i sådan nogle diskussioner, og det var

temmelig centralt i forbindelse med alt det hurlumhej omkring energiministerens kontrakt. Det ser ud til at være kommet noget ned på jorden, og nogle har været i Norge og set, at staten altså godt kan praktisere sådan en virksomhed, uden at man bliver vidne til den skinbarlige socialisme med det samme.

Jeg vil godt stille et spørgsmål til energi­ministeren, for jeg mener – hvis jeg har forstået det rigtigt – at den radikale provin­si­alisme har haft en uheldig virkning på denne her lovgivning.

Man fastslår omhyggeligt i bemærkningerne, at det, at man har en statslig oliehandel, ikke skal betyde nogen strukturændringer i den danske oliebranche. Jeg opfatter det her som et tilsagn om, at staten overhovedet ikke vil blande sig i distribution, i raffinering f. eks. Man skal ikke ændre i den danske olie­branche, ikke lave strukturændringer.

Jeg vil godt spørge, om § 1, hvor der står »import af råolie og olieprodukter«, skal forstås sådan, at man dermed låser D.O.N.G. fast på, at det kun er det, de må have med at gøre, altså udelukker en statslig raffinaderi­virksomhed, udelukker statslig distribution. Det ville efter vores opfattelse være en ind­skrænkning, hvis det er det, der ligger i lov­forslaget.

Hvis det ikke ligger det i det, så ligger der alternativt, at der altså er en stor del af D.O.N.G.s virksomhed, som ikke er reguleret på denne mere snævre måde. Det kan man skyde ind under den noget besynderlige konstruktion, at man har altså et selvstændigt aktieselskab, som principielt kan gøre hvad som helst, det vedkommer ikke politikerne. Alligevel står de ude ved døren hele tiden og holder øje med, hvad der foregår.

Jeg synes, at det på en måde ville være mere straight, hvis man opstillede nogle mere omfattende retningslinjer og sagde: vi ønsker på længere sigt statslig raffinaderi­virksomhed, vi ønsker et statsligt distributions­elskab, som kan presse nogle af de multinationale ud. Så kommer man ud over det besynderlige med, at ikke bare har man en arbej­dende bestyrelsesformand, man har også energiminister Poul Nielson som den arbej­dende generalforsamling, som på den ene side er politiker, men på den anden side er et selvstændigt aktieselskab.